

452 — 1902. Ved i sin Tid at meddele Tilladelse dels til Ombygning og Udvidelse af den Villadsenske Legatbolig paa Graven (se Forhdl. 1899, S. 173) dels til Salg af den Legatet tilhørende Lod, Matr.-Nr. 59, (se Forhdl. 1901, S. 185) havde Indenrigsministeriet betinget sig, at der blev udfærdiget en ny Fundats for Legatet, der fra Fattigvæsenet nu var henlagt under Legatudvalgets Styrelse (se Forhdl. 1901, S. 261). — I Henhold hertil havde Legatudvalget udarbejdet Udkast til en saadan Fundats, hvilket nu forelaa til Byraadets Approbation.

Efter Behandling i dette Møde og Mødet den 11te December godkendtes Udkastet med forskellige af Udvalget foreslaaede Ændringer og Tilføjelser, hvorefter det under 23de December blev indsendt til Indenrigsministeriet til kgl. Stadfæstelse.

Mødet den 4de December 1902.

449 — 1897. Det af Grundejerne ved Hallsvej i sin Tid indgivne Andragende om delvis Tilbagebetaling af Bidrag til Vejens Brolægning (se Forhdl. 1897, S. 370) havde været stillet i Bero, indtil Sagen med Statsbanerne om disses Pligt til at deltage i Udgiften ved Brolægning af tilgrænsende Gadestrækninger var afgjort. Efter at denne Sag var bleven paakendt i Højesteret den 23de December f. A. (se Sag Nr. 412 — 1897 i Mødet den 9de Januar d. A.), havde Grundejerne under 7de Januar indsendt følgende fornyede Andragende:

»I December 1897 indgav de Grundejere ved Hallsvej, der i sin Tid havde betalt Bidrag til Gadens Brolægning, Andragende til det ærede Raad om at maatte erholde tilbagebetalt, hvad der i sin Tid er bleven dem afkrævet og af dem betalt ud over Halvdelen af Udgiften til Gadens Brolægning paa Fortov og Køre-

bane samt de af dem ligeledes betalte Renter. Andragernes Ret til saadan Tilbagebetaling blev i Andragendet nærmere begrundet, ligesom det paavistes, at Grunden til, at Kommunen ikke for denne Gades Vedkommende kunde kræve, at Statsbanen skulde deltage i Brolægningsudgiften, alene var den, at der i saa Henseende var sluttet en Overenskomst med Statsbanen, en Overenskomst, hvorefter den modsvarende Ydelse maatte være kommen Kommunen som saadan og ikke Grundejerne langs Hallsvej tilgode. Det indgivne Andragende blev i sin Tid udsat under Hensyn til, at Kommunen netop havde anlagt Retssag mod Statsbanen for at faa den tilpligtet at deltage i Brolægningsafgiften til Kriegersvej og Börupsgade. Udfaldet af denne Sag vilde jo vise, om Kommunen ved Overenskomsten med Statsbanen havde frafaldet en den virkelig tilkommende Ret, saaledes at Kommunen ved Overenskomsten havde overtaget den Statsbanen ellers paahvilende Forpligtelse til at deltage i Udgiften til Brolægning for den ene Gadesides Vedkommende. Nu er den af Kommunen mod Statsbanen anlagte Sag jo bleven paadømt i Højesteret med det Resultat, at Kommunen vandt Sagen, idet der blev givet den af Grundejerne langs Statsbanen hævdede Opfattelse Medhold, at Statsbanen som tilstødende Grundejer er pligtig at deltage i Udgiften til de til dens Grund stødende Gaders Brolægning efter den kommunale Vedtægts Bestemmelser.

Undertegnede Vognmand *N. P. Jensen*, Hallsvej Nr. 46, og Husejer *A. Andersen*, Hejbergsgade Nr. 21, tillade os derfor paa samtlige paagældende Grundejeres Vegne at henvende os til Byraadet med Anmodning om, at de for meget opkrævede og betalte Brolægningsbidrag og deraf erlagte Renter maa blive anviste til Udbetaling.◄

I Mødet den 16de Januar blev det vedtaget at udsætte

Andragendet, indtil Sagen med Statsbanerne havde fundet sin Afslutning ved Indenrigsministeriets Resolution med Hensyn til Størrelsen af Statsbanernes Bidrag, hvilken Resolution senere forelaa i Mødet den 6te f. M. (se dette).

Andragendet behandledes derefter i Mødet den 20de f. M. og blev i indeværende Møde endelig afgjort derhen, at der ikke bevilgedes Grundejerne nogen Tilbagebetaling af de indbetalte Bidrag, og i Henhold hertil blev der under 9de d. M. svaret Andragerne saaledes:

»I Skrivelser til Byraadet af 12te December 1897 og 7de Januar d. A. have Grundejerne langs Hallsvejs søndre Side andraget Byraadet om af Kommunens Kasse at faa tilbagebetalt, hvad de i sin Tid have indbetalt ud over Halvdelen af det til Gadens Brolægning medgaaede Beløb.

I Anledning af dette Andragende, der har været stillet i Bero efter den nu foreliggende Afgørelse af en mod Statsbanerne anlagt Sag om Udredelse af Bidrag til Brolægning af Gaderne paa den modsatte Side af Gennemskæringen, skal man ikke undlade at meddele, at Byraadet i Mødet den 4de d. M. har vedtaget ikke at bevilge nogen Tilbagebetaling, idet Grundejernens Tilskud til Brolægningen endog er mindre, end hvad der er udredet af Grundejerne langs de øvrige Gader paa Frederiksbjerg 3: Halvdelen af Udgiften ved Brolægning af en 20 Alens Gade.

Brolægningen af Hallsvej har nemlig

kostet	11,632 Kr. 75 Ø.
Heraf har Kommunen betalt	4,000 — » —
Grundejerne altsaa	7,632 Kr. 75 Ø.

Kommunens Udgift svarer til Anlæg af det 6 Fod brede Fortov langs Jernbanen og 7 Fod af Kørebanen: da Gadens Bredde er 32 Fod, have Grundejerne altsaa betalt for en Gadebredde af 19 Fod. Der vilde i øvrigt være saa meget mindre Grund for Byraadet til at forandre sin i 1887 tagne Bestemmelse om Fordeling af

Udgifterne ved Hallsvejs Brolægning som Grundejerne ved at betale den paa dem faldende Andel i disse Udgifter har godkendt Fordelingen, hvortil kommer, at de nuværende Grundejere muligt for en Del ikke ere de samme, som i sin Tid have erlagt den paa paa-gældende Ejendom lignede Del af Udgiften.«

232 — 1901. Efter afholdt Licitation vedtog man ifølge Indstilling af Brandkommissionen at overdrage Murerarbejdet og Tømrerarbejdet ved Opførelsen af den ny Brandstation henholdsvis til Murermester *N. C. Christensen* og Tømrermester *J. P. Storm* for henholdsvis 11,975 Kr. og 6279 Kr.

Blikkenslagerarbejdet overdroges til Kobbersmed *Hansen* for 552 Kr. uanset, at han, hvis Tilbud var væsentlig lavere end de øvrige bydendes, efter Tilbudenes Aabning havde tilbagekaldt sit Bud under Forebringende af, at han ved Beregningen havde gjort sig skyldig i en Føjregning. (Se næste Møde).

396 — 1901. Fra Byraadssekretæren forelaa et Andragende om, at Beregningen af det ham tillagte Vederlag for Salg af Kommunens Grunde, Ordning af de herhen hørende Papirer m. v. maatte forandres saaledes, at Vederlaget, der for Tiden var fastsat til $3 \frac{0}{100}$ af de første 100,000 Kr., $2 \frac{0}{100}$ af de næste 100,000 Kr. og $1 \frac{0}{100}$ af Resten, alt af Købesummerne for de inden for et Aar solgte Grunde«, fra det løbende Aars Begyndelse blev fastsat til $3 \frac{0}{100}$, og den faldende Skala i Stedet for at omfatte Totalbeløbet for et Aars Grundsalg begrænsedes til hver enkelt Købesum, saaledes at Slutningen af de oven for citerede Ord »alt af Købesummerne af de inden for et Tidsrum af ét Aar solgte Grunde« forandres til »af hver enkelt Købesum« — eventuelt med Grænsen nedsat fra 100,000 Kr. til 50,000 Kr.

Andragendet havde været tilstillet Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse til Erklæring, og dettes Flertal indstillede, at Andragendet bevilgedes, hvorimod Overretssagfører *Joh. Pedersen* foreslog, at der tillagdes Sekretæren en fast Lønforhøjelse som Vederlag for de her omhandlede

Forretninger, og der samtidig i de nu gældende Købekontraktvilkår indførtes den Forandring, at samtlige Salgsudgifter skulde deles lige mellem Kommunen og Køberne og ikke som nu alene bæres af Køberne med Undtagelse af Udgiften til Dokumenternes Udfærdigelse.

Byraadet tiltraadte Udvalgsflertallets Indstilling.

2¹³² — 1902. Et Andragende om Dispensation fra Bygningslovens § 24 m. H. t. en Kælder i Ejendommen Nr. 32 paa Jægergaardsvej kunde Byraadet, overensstemmende med Sundhedskommissionens Erlæring, ikke anbefale.

137 — 1902. I den under 16de Marts 1900 med et Konsortium oprettede Købekontrakt angaaende nogle Arealer mellem Falstersgade og Ny Munkegade findes en Servitutbestemmelse om, at der paa de solgte Arealer ikke maa opføres nogen Bygning med en mindre Façadelængde end 15 Alen og kun indrettes én Lejlighed i hver Etage for hver fulde 13 Alen Façade.

Efter at det i flere Tilfælde var konstateret, at Køberne ikke havde overholdt denne Bestemmelse (se Sag Nr. 457 — 1899 i Mødet den 17de April), havde disse i Skrivelse af 4de Oktober andraget Byraadet om for de endnu ikke bebyggede Parcellers Vedkommende at ville frafalde Servituten, imod at der til Kæmnerkassen indbetaltes et Beløb af 50 Kr. for hver Bygning, der opførtes med kortere Façade end 15 Alen.

Efter Indstilling af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtog Byraadet at svare Andragerne, at man vilde være villig til indtil videre at dispensere fra den omhandlede Bestemmelse efter derom fremsendt Andragende i hvert enkelt Tilfælde og imod, at der erlagdes et Tillæg til Købesummen af 25 Øre pr. □-Alen af vedkommende Parcells Areal.

374 — 1902. I Anledning af en Skeltrætte mellem Ejerne af Matr.-Nr. 121 og 723 ved Frederiks Allé havde førstnævntes Sagfører anmodet om, at der ved Byraadets

Foranstaltning men uden nogen Udgift for Kommunen maatte blive afholdt en Landinspektørforretning til Fastsættelse af den virkelige Grænselinie mellem Matr.-Nr. 121 og Frederiks Allé, hvilket vilde være af Betydning for den verserende Sags Paakendelse.

I Anledning heraf havde man fra Landinspektør *Pedersen* indhentet en Erklæring over Forholdet, hvilken man vedtog at meddele Sagføreren, idet Byraadet ikke fandt Anledning til at lade den ønskede Aastedsforretning afholde.

388 — 1902. I Mødet den 23de Oktober forelaa et af Amtet under 11te s. M. fremsendt Cirkulære fra Indenrigsministeriet af 24de September med Anmodning til Byraadet om at erklære sig om, og eventuelt i hvilke Henseender der maatte ønskes Forandringer i den gældende Vedtægt for bunden Næring her i Kommunen, hvis Gyldighed udløber den 31te Marts næste Aar. — I ovennævnte Møde blev Sagen overgivet til Erklæring til et i denne Anledning nedsat Udvalg bestaaende af *Formanden, Filtenborg* og *Thomsen*.

Fra Udvalget forelaa nu følgende Forslag til Forandringer i og Tilføjelser til den gældende Vedtægt (se Forhdl. 1898, S. 146):

»ad A.

»Billedskærer« optages.

Symaskinefabrikant forandres til »Cykle- og Symaskinefabrikant«.

»Dampmøller« optages.

»Parykmager« udelades.

»Plattenslager« ligel.

»Tagpapdækker« optages.

ad B.

Der tilføjes: »Agent (Handels- eller Forsikringsagent)«.

ad D.

Til »Barber« føjes »og Frisør«.

»Handels- og Anlægsgartner« optages.

I *1ste Klasse* sættes:

- Chokoladefabrikant (nu 2den Klasse).
- Cikoriefabrikant (nu 2den Kl., tidl. i 1ste Kl.).
- Cykle- og Symaskinefabrikant.
- Dampmøller (Mel- og Grynmøller).
- Dampsavskærer (nu 2den Kl., tidl. 1ste Kl.).
- Fabrikant af kemiske Syrer og Præparater (ligel.).
- Glasfabrikant (ligel.).
- Gulvtæppefabrikant (ligel.).
- Saltraffinadør (ligel.).
- Spillekortfabrikant (ligel.).
- Stearinlysfabrikant (ligel.).
- Sømfabrikant (nu i 3die Kl.).
- Teglbrænder (nu i 2den Kl., tidl. i 1ste Kl.).

I *2den Klasse* sættes:

- Agent (Handels- og Forsikringsagent).
- Auktionsholder (nu i 3die Kl., tidl. i 2den Kl.).
- Likørfabrikant (nu i 3die Kl.).
- Limfabrikant (nu i 3die Kl., tidl. i 2den Kl.).
- Maskinspinder og Maskinvæver (ligel.).
- Sejl-, Flag og Kompasmager (nu i 4de Kl.).
- Til »Møller (Mel- og Grynmøller)« føjes: »naar Dampkraft ikke benyttes«.

De i 1ste Klasse optagne næringsdrivende udgaa her.

I *3die Klasse* sættes:

- Billedskærer.
- Bødker (nu i 4de Kl.).
- Børstenbinder (ligel.).
- Gartner (Handels- og Anlægsgartner).
- Gørtler (nu i 4de Kl., tidl. i 3die Kl.).
- Handskemager (ligel.).
- »Forfærdiger af kunstige Tænder« sættes foran »Fotograf«.
- Kobbertrykker (nu i 4de Kl.).

De i 2den Klasse optagne næringsdrivende udgaa her.

4de Klasse:

Til »Barber« foreslaas føjet »og Frisør«.

Der foreslaas tilføjet »Tagpapdækker«

og udeladt »Parykmager« og »Plattenslager«.

De i 2den og 3die Klasse optagne Næringsdrivende udgaa her.«

Byraadet tiltraadte dette Forslag, hvorefter der under 8de d. M. blev tilskrevet Amtet det fornødne overensstemmende hermed. (Se Forhdl. 1903).

418 — 1902. Overensstemmende med Brolægningsudvalgets Forslag samtykkede Byraadet i, at Halvdelen af Udgiften til Lægning af Tjærebeton paa Fortovet ud for Ejendommen Nr. 137 i Frederiks Allé, ca. 30 Kr., efter Ejerens derom indgivne Andragende blev afholdt af Kommunens Kasse i Betragtning af, at Andrageren havde afgivet ca. 27 □-Alen af sin nævnte Ejendom til Gadens Udvidelse uden andet Vederlag.

437 — 1902. I Møderne den 13de og 20de f. M. forelaa følgende Forslag fra Overretssagfører *Joh. Pedersen* til en Tilføjelse til Byraadets Forretningsorden:

»Ved foreløbige Afstemninger i Henhold til Forretningsordenens § 8, 2det Punktum, kan, om ønskes, paa een Gang stemmes paa flere af de stillede Forslag, men disse maa da paa Stemmesedlen være opførte i subsidiaer Orden, altsaa med Angivelse af, hvilket Forslag der foretrækkes som Nr. 1, Nr. 2 eller Nr. 3 o. s. v. — Ved Stemmernes Optælling, naar subsidiaer Afstemning er anvendt, oplæses først samtlige principale Stemmer, men, naar intet Forslag derved har opnaaet simpel absolut Majoritet, oplæses derefter næste Forslag paa samtlige Stemmesedler, og har endnu intet ved Sammenlægning af Stemmerne ved de to Optællinger opnaaet simpel absolut Majoritet, fortsættes paa samme Maade med de øvrige subsidiaere Stemmer, indtil et

Forslag har opnaaet simpel Majoritet, eller alle Stemmerne ere optalte.

Samme Forslag maa kun forekomme een Gang paa hver Stemmeseddel.◀

I Mødet den 20de f. M. blev der nedsat et Udvalg bestaaende af *Formanden, Jak. Jensen* og *Joh. Pedersen* til nærmere at overveje, hvor vidt der maatte findes Anledning til at foretage den foran nævnte og mulig andre Ændringer i Byraadets Forretningsorden.

Fra dette Udvalg forelaa nu til Byraadets Godkendelse Forslag til forskellige Ændringer i Forretningsordenen.

Byraadet tiltraadte Forslaget. Forretningsordenen i den saaledes ændrede Skikkelse findes aftrykt i Tillægget, Side 32.

442 — 1902. I Mødet den 20de f. M. forelaa et Andragende fra Skolebestyrer, cand. theol. *Gudme* om i Anledning af en Udvidelse af Marselisborg Kostskole at erhverve til Købs en Del af Marselisborg Have for 2 Kr. pr. □-Alen og paa visse nærmere Vilkaar med Hensyn til Købesummens Afbetaling og Forrentning. I nævnte Møde blev Marselisborgudvalget anmodet om paa Grundlag heraf at forhandle med Andrageren og eventuelt fremkomme med Forslag til Salgsvilkaar.

Fra Udvalget forelaa nu Meddelelse om, at Hr. Gudme var villig til at købe et Stykke af Marselisborg Have paa ca. 48,000 □-Alens Størrelse, saaledes beliggende, at det vestre Skel støder op til den Vest for Gaarden løbende Vej, og det nordre Skel lægges umiddelbart Nord for den af Hr. Gudme tidligere opførte Skolebygning. Købesummen skulde berigtiges paa følgende Maade: 30,000 Kr. udbetales samtidig med, at den projekterede ny Skolebygning tages i Brug, dog senest i Juni Termin 1904; Resten forrentes med 2 pCt. p. a., indtil Gudmes nuværende Lejemaal udløber (April Flyttedag 1914), og forbliver indestaaende paa 2den Prioritet i den solgte Grund med de Bygninger, der opføres paa samme, imod at 1ste og 2den Prioritet tilsammen

ikke overstiger 70 pCt. af den samlede Ejendoms Taksationsværdi. Efter April 1914 forrentes og afdrages Gælden paa sædvanlig Maade med en Ydelse af 5 pCt. i hver Termin. Saa længe det løbende Lejemaal varer (se Forhdl. 1899, S. 170), betales der en aarlig Lejeafgift paa 500 Kr. af den Del af det lejede Areal med Bygninger, der ikke falde ind under Købet. Gudne forventer, at han som hidtil faar Adgang til at have Badehus paa Stranden efter Udvalgets nærmere Anvisning.

Byraadet godkendte de tilbudte Salgsvilkaar, dog med Tilføjende, at den Obligation, Køberen vil have at udstede til Kommunen, bliver uopsigelig fra hans Side, samt at han maa finde sig i, at den endelige Fastsættelse af Arealets Grænser bliver foretaget under Hensyn til de Vejanlæg omkring samme, som Byraadet maatte bestemme sig for i en nær Fremtid. Nogen Ret til at have Badehus paa Stranden kunde ikke tilsiges Køberen; men Tilladelse hertil vilde blive ham meddelt, saa vidt Forholdene tillod det, og efter nærmere Anvisning af Marselisborgudvalget. — Dette bemyndigedes til at søge Salget gennemført paa Grundlag heraf.

447 — 1902. Da det Mægler *Bursche*, Maskinfabrikant *Chr. Krogh* og Skibsfører *Morten Petersen*, alle her af Staden, tildelte Hverv som Medlemmer af Søretterne i Aarhus Amt udløber med indeværende Aar (se Forhdl. 1898, Side 281), vedtog man, efter dertil i Skrivelse fra Amtet af 19de d. M. given Anledning, at indstille, at Maskinmester *Olsen* her af Staden blev beskikket i Stedet for Maskinfabrikant *Krogh* under Hensyn til, at foruden denne havde allerede to Maskinfabrikanter Sæde i Søretterne, medens der ingen Maskinmester fandtes. I øvrigt havde man intet at erindre imod, at de fratrædende Søretsmedlemmer genvalgtes.

450 — 1902. Efter Skoleudvalgets Forslag vedtog Byraadet i Anledning af et derom foreliggende Cirkulære fra Amtsskoleraadet af 22de f. M. ikke at søge nogen Del af det paa Finansloven for 1901—02 bevilgede Beløb af 3000

Kr. til Ophjælpning af Skolevæsenet i trængende Kommuner i Amtsraadskredsen.

454 — 1902. Efter derom foreliggende Andragende bevilgedes der Distriktsjordemoder *K. Poulsen* Telefon for Kommunens Regning.

455 — 1902. Efter derom indsendt Andragende fra »Frederiksbjerg Handels- og Industriforening« meddelte Byraadet i Henhold til Politivedtægtens § 58 Tilladelse til, at der fra det kommende Foraar maatte finde Torvehandel Sted paa Ingerslevs Plads paa Købstadens sædvanlige Torvedage.

461 — 1902. Efter Forslag af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse vedtoges det at benævne Anlægget mellem Strandvejen og Marselisborg Allé »*Skandsen*«.

464 — 1902. Et Andragende om Dispensation fra Sundhedsvedtægtens § 34 m. H. t. Indretning af et Kaffe-
risteri i Ejendommen Nr. 25 paa Vestergade vedtog man at anbefale paa de af Sundhedskommissionen foreslaaede Vilkaar.

465 — 1902. Efter Forslag af Samuelsen vedtoges det, at Byraadets Medlemmer, saa længe de havde Sæde i Raadet, skulle være berettigede til at faa Telefon paa Kommunens Regning paa de sædvanlige Vilkaar.

Det tilføjes, at Direktøren for Telefonaktieselskabet i Skrivelse til Stadsingeniøren af 24de d. M. erklærede, at han ikke paa egen Haand kunde godkende den af Byraadet trufne Ordning, men at den foreliggende Sag tillige med Spørgsmaalet om, hvor vidt Byraadets Krav paa, at Kommunelægerne og Distriktsjordemødrene fik Telefon for halv Betaling, var overensstemmende med den mellem Selskabet og Kommunen gældende Overenskomst, vilde blive forelagt til Afgørelse i Selskabets Bestyrelsesmøde i Marts Maaned n. A. (Se Mødet den 22de Januar 1903).